

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра англійської філології та методики викладання іноземної мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов
Віротченко Світлана Андріївна

« 30 » серпня 2023 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна майстерність майбутнього працівника сфери освіти

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

галузь знань **03 Гуманітарні науки**

спеціальність **035 філологія**

освітня програма **Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова**

спеціалізація

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська,

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька,

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька

вид дисципліни **вибіркова**

факультет **іноземних мов**

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов

“29” серпня 2023 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Віра ШАСТАЛО, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови.
Програму схвалено на засіданні кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

“28” серпня 2023 року, протокол № 1

В.о. завідувача кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

(підпис) Ірина МОРОЗОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова,

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова мова

(підпис) Людмила СОЛОЩУК
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Німецька мова та література і переклад та англійська мова

(підпис) Олеся МАЛАЯ
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Французька мова та література і переклад та англійська мова

(підпис) Марія БСЛЯВСЬКА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

“29” серпня 2023 року, протокол № 15

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

(підпис) Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність майбутнього працівника сфери освіти» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програм Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова підготовки першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська, 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька, 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: забезпечити загальну теоретичну підготовку бакалаврів у галузі психології і педагогіки вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з викладацькою діяльністю у вищих навчальних закладах. Курс спрямований на викладення основ загальної методики навчання іноземних мов, тісно пов'язаний із циклом інших теоретичних дисциплін (психології, лінгвістики, дидактики, педагогіки), адже викладацька компетенція потребує не тільки високого практичного рівня мовної підготовки, але й поглиблених знань стосовно загальних закономірностей навчання іноземних мов.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації власного наукового дослідження.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність працювати автономно та в команді. Вміння організовувати роботу в команді, розуміння всіх етапів командної роботи.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземними мовами у професійній діяльності, опрацювати фахову літературу.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Оволодіння загальнонауковими знаннями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК14. Здатність вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку та самовдосконалення, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства. .

ЗК15. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови та другої іноземної мови на вибір (німецької/французької/іспанської/італійської/китайської тощо).

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК14. Розуміння комунікативної діяльності як реалізації функції мови в різних суспільних ситуаціях.

ФК15. Володіння прагматичною та міжкультурною компетентностями з іноземних мов.

1.3. Кількість кредитів 3 д/ф, 3 з/ф,

1.4. Загальна кількість годин 90 д/ф, 90 з/ф

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
32 год.	10
Практичні, семінарські заняття	
0 год.	0
Лабораторні заняття	
0 год.	0
Самостійна робота	
58 год.	80
у тому числі індивідуальні завдання	
0 год.	0

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

ПРН3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення, пов'язані з англійською мовою та другою іноземною мовою, й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі германської філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН20. Адаптуватися до змін в соціально-економічній ситуації та на ринку праці.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1.

Тема 1. Педагогічна майстерність педагога вищої школи

Сутність педагогічної майстерності педагога

Рівні педагогічної майстерності педагога

Модель педагогічної майстерності педагога вищої школи

Тема 2. Педагогічне спілкування

Зміст та засоби спілкування

Види та рівні спілкування.

Соціальна ситуація спілкування

Педагогічне спілкування як різновид соціальної ситуації

Спілкування зі студентами в системі професійних цінностей викладача вищого навчального закладу

Тема 3. Професійні якості педагога вищої школи

Професійні комунікативні якості

Основні етапи професійного становлення та розвитку педагога вищої школи

Індивідуальний стиль професійної діяльності педагога вищої школи

Професійні кризи та деформації професійного розвитку педагога вищої школи

Тема 4. Поняття про педагогічний такт

Структура педагогічного такту

Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента

Методи розв'язання педагогічних конфліктів

Тема 5. Психолого-дидактичні основи навчально-виховного процесу

Суть та взаємозв'язок основних понять теорії навчання

Завдання педагогічної психології

Рівні навчання, викладання та засвоєння навчальної інформації

Тема 6. Вища школа як педагогічна система

Структура і завдання вищої освіти

Типи вищих навчальних закладів

Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні

Система вищої освіти в Україні на тлі глобалізаційних процесів

Тема 7. Форми, методи і засоби навчання

Класифікація форм і видів навчальних занять

Управління пізнавальною діяльністю студентів. Методи, стимули активізації пізнавальної діяльності студентів

Лекція як ефективний засіб навчання у вищому навчальному закладі

Методика читання лекції. Лекторські дані

Призначення, зміст і методика проведення практичних занять. Види семінарських занять, їх цілі та завдання, методика проведення.

Організація самостійної роботи студентів

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма			заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		л	с. р. 7		л	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Назва						
Тема 1. Педагогічна майстерність педагога вищої школи	10	4	6	14	2	12
Тема 2. Педагогічне спілкування	14	6	8	13	2	11

Тема 3. Професійні якості педагога вищої школи	13	4	9	13	1	12
Тема 4. Поняття про педагогічний такт	14	6	8	13	1	12
Тема 5. Психолого-дидактичні основи навчально-виховного процесу	13	4	9	13	1	12
Тема 6. Вища школа як педагогічна система	13	4	9	12	2	10
Тема 7. Форми, методи і засоби навчання	13	4	9	12	1	11
Разом за розділом1	90	32	58	90	10	80
Усього годин	90	32	58	90	10	80

4. Теми лекційних занять

NO п/п	Назв теми	Кількість годин денна форма	Кількість годин заочна форма
1	Тема 1. Педагогічна майстерність педагога вищої школи Сутність педагогічної майстерності педагога Рівні педагогічної майстерності педагога Модель педагогічної майстерності педагога вищої школи	4	2
2	Тема 2. Педагогічне спілкування Зміст та засоби спілкування Види та рівні спілкування. Соціальна ситуація спілкування Педагогічне спілкування як різновид соціальної ситуації Спілкування зі студентами в системі професійних цінностей викладача вищого навчального закладу	6	2
3	Тема 3. Професійні якості педагога вищої школи Професійні комунікативні якості Основні етапи професійного становлення та розвитку педагога вищої школи Індивідуальний стиль професійної діяльності педагога вищої школи Професійні кризи та деформації професійного розвитку педагога вищої школи	4	1
4	Тема 4. Поняття про педагогічний такт Структура педагогічного такту Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента Методи розв'язання педагогічних конфліктів	6	1
5	Тема 5. Психолого-дидактичні основи навчально-виховного процесу Суть та взаємозв'язок основних понять теорії навчання Завдання педагогічної психології Рівні навчання, викладання та засвоєння навчальної інформації	4	1
6	Тема 6. Вища школа як педагогічна система Структура і завдання вищої освіти Типи вищих навчальних закладів Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні Система вищої освіти в Україні на тлі глобалізаційних процесів	4	2

7	Тема 7. Форми, методи і засоби навчання Класифікація форм і видів навчальних занять Управління пізнавальною діяльністю студентів. Методи, стимули активізації пізнавальної діяльності студентів Лекція як ефективний засіб навчання у вищому навчальному закладі Методика читання лекції. Лекторські дані Призначення, зміст і методика проведення практичних занять. Види семінарських занять, їх цілі та завдання, методика проведення. Організація самостійної роботи студентів	4	1
	Всього	32	10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин	Форма контролю
		Денна форма/ заочна	
1	Підготовка до лекцій, робота з конспектом та теоретичною літературою.	15/25	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне / письмове / комп'ютерне)
2	Робота з методичними матеріалами, підготовка до поточного контролю.	28/ 30	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне / письмове / комп'ютерне)
3	Написання реферату	15/ 25	Перевірка рефератів
	Разом	58/ 80	

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено робочим навчальним планом

7. Методи навчання

1. Лекції, самостійна робота студентів.
2. Пояснювально-ілюстративний метод / репродуктивний метод (інформаційна лекція, демонстрація, репродуктивні вправи).
3. Частково-пошуковий метод (лекція з евристичними запитаннями)
4. Проблемного викладу / інтерактивний метод (інтерактивна лекція, дискусія, кооперовано-групова робота).
5. Дослідницький метод (підготовка рефератів).

8. Методи контролю

1. Метод усного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування протягом заняття.
2. Метод самоконтролю.
3. Метод тестового контролю – поточна та екзаменаційні роботи (на платформі Moodle або GoogleClassroom за умови дистанційного навчання)
4. Захист реферату / презентація (на платформі Zoom за умови дистанційного навчання).

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання	Екзамен	Сума
Розділ 1		
40	60	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Сумарна оцінка складається з :

- 1) оцінки за роботу протягом семестру (40 балів);
- 2) оцінки за екзаменаційну роботу (60 балів).

Оцінка за роботу протягом семестру складається з оцінки за поточний тест (20 балів), що містить питання на множинний вибір, до 10 балів студент може отримати за захист реферату; до 5 балів студент може отримати за відвідування лекцій; до 5 балів студент може отримати за відповіді на лекціях.

Таким чином, загальна сума за роботу протягом семестру становить максимум 40 балів.

Студент отримує допуск до підсумкового семестрового контролю, якщо він впорався з 50 % начального матеріалу, тобто набрав не менше 20 балів.

Екзаменаційний тест складається з 30 питань на множинний вибір, вірна відповідь на кожне з яких становить 2 бали.

Максимальна кількість балів за екзамен – 60.

Максимальна кількість балів за семестр – 100.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи : курс лекцій: модульне навчання / А.М. Алексюк. – К., 1993. – 218с.
2. Бондар В.І. Теорія і практика модульного навчання у вищих закладах освіти (на матеріалах дидактики) / В.І.Бондар // Освіта і управління. – 1999. – Т. 3, № 1. — С. 19 – 40.
3. Бухнієва О.А. Підготовка аспірантів до інноваційної діяльності у вищому навчальному закладі: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / О.А. Бухнієва; РВНЗ «Кримський гуманітарний ун-т». – Ялта, 2011. – 20 с.
4. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи : курс лекцій / В.П.Головенкін. – К. : НТУУ «КПІ», 2009. – 406 с.
5. Євсюков О. Ф. , Герман Л. В. , Тихоненко О. В. , Підгородецька І. Ю. Педагогіка і психологія вищої школи: навчальний посібник [для магістрантів та аспірантів аграрних ВНЗ]. Харків, 2014. 262 с.
6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський – К.: Центр учбової літ., 2009. – 472 с.
7. Fedicheva N. V. Teaching English as a Foreign Language: an Educational Guidance for Students of Higher Educational Establishments. Lugansk, 2011.240 p.

SUMMARY

The course “**Pedagogical Mastership of the Future Lecturer**” has been modified within the framework of the Erasmus+ Project 610427-EE-2019-EPPKA2-CBHE-JP Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine’s Multilingual Education and European Integration (MultiEd)

Components modified:

- literature updated;
- key terms introduced;
- competencies and learning outcomes added;
- constructive alignment observed throughout the course;
- self-study specified (see Self-Study Guidelines attached to the syllabus)
- peer-assessment envisaged during the presentation of projects;
- entry and final tests
- groupwork during practical classes
- interactive lectures

The course is delivered in the academic year 2023/24 (3rd semester) to BA students of the 2nd year at the School of Foreign Languages of V.N. Karazin Kharkiv National University.

Branch of knowledge: 035 Philology

Specialization: 035.041 Germanic Languages and Literature, Translation inclusive

035.043 Germanic Languages and Literature, Translation inclusive (first language-German)

035.055 Romance Germanic Languages and Literature, Translation inclusive

Status of the discipline: professional elective course

Developer and Lecturer: Associate Prof. Vira Shastalo, Phd in Linguistics, Department of English Philology

Course volume:

3 ECTS-Full-time students

90 hours of class work (32 practical classes); 58 hours of self-study for Full-time students

3 ECTS- Part-time students

90 hours of class work (10 practical classes); 80 hours of self-study for Part-time students

Form of final control: examination (test)

Course language: Ukrainian

Course prerequisites: level of English – B2

Course summary:

The course “**Pedagogical Mastership of the Future Lecturer**” is a professional elective course for students who work towards their BA degree. The course aims at developing in students various competencies: the ability to lifelong learning; research skills and abilities; ability to perception, processing and management of information; ability to analytical, critical and systematic thinking; ability to formulate an opinion with arguments; ability to further self-improvement in the professional field; ability to apply the acquired knowledge and skills in professional and personal spheres.

Competencies:

Integral competency:

to be able to clearly, logically, and comprehensively analyze everyday pedagogical situations, using different pedagogical methods and techniques.

General competencies:

- an ability to work in a team and on one's own, to intercommunicate with executives, colleagues and partners;
- an ability to search, process, and critically analyze information needed to address professional and personal development;
- an ability to communicate in the official language both orally and in writing.
- an aptitude for abstract thinking, analysis and synthesis;
- command of information and communication technologies.
- an ability to apply knowledge in real-life situations taking into account intercultural aspects of communication;
- an ability to do research projects of any type;
- an ability to think critically and be self-critical;
- an ability to objectively assess individual psychological characteristics;
- an ability to understand the essence and social significance of the future profession;

Professional competencies:

- an ability to form judgments about the meaning and essence of professional activities, taking into account social, professional and ethical issues.
- knowledge of generally accepted norms of behavior and morality in interpersonal and professional relations and creation of conditions for their observance in the process of educating, conducting business negotiations, concluding agreements, etc.
- an ability to use digital technologies in the educational process and translation activities.

Learning outcomes:

Students are to

have the knowledge of pedagogical science and teaching to solve complex problems in professional activities and bear responsibility for decision-making in unpredictable conditions.

be able to: use the knowledge obtained in further teaching; find the necessary information in different sources, process it and use it for professional purposes and personal growth; adapt to changes in the socio-economic situation and the labor market.

Communicative competencies: to communicate in the national language according to the goals and communicative situation within a particular activity in order to maintain communication in the studied subject.

Autonomy and responsibility: to have skills to develop and implement various types of projects in educational and cultural-educational institutions, in social and pedagogical, humanitarian and organizational spheres, which involve the use of national and foreign languages; to adhere to the rules of academic integrity, ethical and moral principles that promote effective interlingual and intercultural communication; to use digital technologies in the educational process.

Assessment and feedback:

20 points – participation (attendance and interaction in class; self-study; individual projects presented in class with the lecturer's explanation of received points).

20 points – topic test (written during the term).

60 points – final test.

Course quality monitoring

1. Syllabus feedback from internal and external (peer-) reviewers

2. Feedback from students who attend the course
3. Students' performance in the course